ગ્રીનલેન્ડ લાખો ટન ખનિજ પર ટ્રમ્પ-પુતિન-જિનપિંગની નજર

આર્કટિકનો બરફ પીગળવાથી હુમલાનો ખતરો વધ્યો

નુઉક

અમેરિકા અને રશિયાની વચ્ચે આવેલું ગ્રીનલેન્ડ હવે ધીમે ધીમે ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ વિસ્તાર બનતું જઈ રહ્યું છે. તેનું સૌથી મોટું કારણ છે દુનિયાનું ગરમ થવું અને આર્કટિકમાં બરફનું પીગળવું. જ્યારે બરફ ઓછો થઈ રહ્યો છે, ત્યારે ત્યાં નવા દરિયાઈ માર્ગો ખુલી રહ્યા છે અને જમીનની નીચે છુપાયેલા સંસાધનો પણ સામે આવી રહ્યા છે.

આ જ કારણથી ગ્રીનલેન્ડ હવે સેના, વેપાર અને કુદરતી સંસાધનોની દ્રષ્ટિએ પહેલા કરતા ક્યાંય વધુ જરૂરી બની ગયું છે. ધ ગાર્ડિયનના રિપોર્ટ અનુસાર, ગ્રીનલેન્ડ દુર્લભ ખનિજોના મામલે દુનિયામાં આઠમા સ્થાને છે અને અહીં લગભગ ૧૫ લાખ ટન ખનિજ ભંડાર હોવાનો અંદાજ છે.

ટ્રમ્પે પોતાના પહેલા કાર્યકાળમાં પણ ગ્રીનલેન્ડને ખરીદવાની ઈચ્છા વ્યક્ત કરી હતી. ત્યારે તેને ગંભીરતાથી લેવામાં આવ્યું ન હતું. તેને માત્ર રાજકીય નિવેદનબાજી કે દેખાડો માનીને અવગણવામાં આવ્યું હતું. પરંતુ હવે પરિસ્થિતિ ઘણી બદલાઈ ગઈ છે. ટ્રમ્પ હવે તેના પર કબજો કરવાની ધમકી આપી રહ્યા છે. હવે તેને ગંભીર ચેતવણી તરીકે જોવામાં આવી રહ્યું છે. આર્કટિકમાં બની રહ્યા છે વિશ્વના નવા વ્યાપારિક માર્ગો આર્કટિક એવો વિસ્તાર છે, જ્યાં વિશ્વની ઘણી મોટી શક્તિઓ એકબીજાની ખૂબ નજીક આવી જાય છે. અહીં રશિયા, કેનેડા, અમેરિકા અને ગ્રીનલેન્ડ લગભગ સામસામે છે. આ જ કારણોસર આ વિસ્તારને લઈને દેશો વચ્ચે સ્પર્ધા વધી રહી છે.

આ સ્પર્ધાના ત્રણ મોટા કારણો છે- તેલ, ગેસ અને દુર્લભ ખનિજો જેવા કુદરતી સંસાધનોની વધતી જરૂરિયાત વિશ્વભરમાં વધતો ભૂ-રાજકીય તણાવ, જ્યાં દરેક દેશ પોતાની તાકાત બતાવવા માંગે છે

સૌથી મહત્વનું કારણ છે આબોહવા પરિવર્તન દુનિયાના ગરમ થવાથી આર્કટિકનો બરફ ઝડપથી પીગળી રહ્યો છે. જે વિસ્તાર પહેલા બરફને કારણે છુપાયેલો રહેતો હતો, તે હવે ધીમે ધીમે ખુલી રહ્યો છે. એવું લાગી રહ્યું છે.

ઈરાન પર સાયબર એટેક, ખામેની સરકારે ગુમાવ્યો કંટ્રોલ

તમામ્ ફ ચેનલો એકસાથે હેક, સ્ક્રીન પર દેખાયા વિરોધીઓના મેસેજ

તેહરાન

ઈરાનમાં થયેલા મોટા સાયબર હુમલા પછી, દેશના તમામ ટીવી સ્ક્રીનો પર અચાનક બદલાયેલી તસવીરો દેખાઈ, જેનાથી સમગ્ર દેશમાં ખળભળાટ મચી ગયો. સામાન્ય રીતે સરકારી કાર્યક્રમો અને સમાચાર ટીવી સ્ક્રીનો પર પ્રસારણ થઈ રહ્યા હતા. જ્યાં હવે વિરોધ પ્રદર્શનો, સરકાર વિરોધી સૂત્રોચ્ચાર અને દેશનિકાલ કરાયેલા નેતા રેઝા પહલવીની અપીલોના ફૂટેજ હવે પ્રસારણ થઈ રહ્યા છે. આ સાયબર હુમલાએ માત્ર ઈરાનની સાયબર સુરક્ષા અંગે સવાલ ઉભા કર્યા ન હતા, પરંતુ લોકોમાં ભય પણ ફેલાવ્યો હતો.

સૂત્રોના જણાવ્યા અનુસાર, ઈરાનની મોટાભાગની મુખ્ય ટીવી ચેનલો હેક કરવામાં આવી હતી. સરકાર વિરોધી સૂત્રોચ્ચાર, પ્રદર્શનકારીઓના વીડિયો અને રેઝા પહલવીના મેસેજ થોડા સમય માટે સ્ક્રીન પર પ્રસારણ કરવામાં આવ્યા હતા. સોશિયલ મીડિયા પર ફોટા અને વીડિયો શેર કરવામાં આવ્યા હતા, જેના કારણે આ સમાચાર ઝડપથી ફેલાઈ ગયા. ઘણા લોકો માને છે કે આ કોઈ સામાન્ય ટેકનિકલ ખામી નહોતી, પરંતુ એક સુનિયોજિત સાયબર હુમલાનું પરિણામ હતું. ટીવી સ્ક્રીન પર "તાનાશાહી મુર્દાબાદ" જેવા નારા દેખાયા, જે સૂચવે છે કે આ હુમલો ફક્ત ટેકનિકલ નુકસાન માટે જ નહીં પરંતુ રાજકીય મેસેજ મોકલવા માટે પણ હતો. ઈરાનના છેલ્લા શાહના પુત્ર અને વર્ષોથી દેશનિકાલમાં રહેતા રેઝા પહલવીએ પણ કેટલીક ચેનલો પર અપીલ કરી હતી, જેનાથી સરકાર અને વહીવટીતંત્ર માટે ગંભીર સવાલ ઉભા થયા હતા.

આ હુમલા બાદ, સૌથી મોટો સવાલ એ છે કે ઈરાનની રાષ્ટ્રીય પ્રસારણ વ્યવસ્થાને આટલી સરળતાથી કેવી રીતે હેક કરવામાં આવી. નિષ્ણાતો માને છે કે આ હુમલો એક સંગઠિત અને ટેકનોલોજીની રીતે અદ્યતન જૂથ દ્વારા કરવામાં આવ્યો હોઈ શકે છે. ઈરાન વારંવાર સાયબર હુમલા માટે વિદેશી દેશો, ખાસ કરીને અમેરિકા અને ઈઝરાયલને દોષી ઠેરવે છે. એવું અનુમાન છે કે આ વખતે પણ હુમલા પાછળ બાહ્ય પરિબળોનો હાથ હોઈ શકે છે. આ ઘટનાએ જનતામાં ડર અને ચિંતામાં વધારો કર્યો છે. ઘણા લોકો ચિંતિત છે કે જો દેશની સૌથી મોટી પ્રસારણ ચેનલ હેક થઈ શકે છે, તો વ્યક્તિગત ડેટા અને અન્ય મહત્વપૂર્ણ સેવાઓ પણ જોખમમાં મુકાઈ શકે છે. સોશિયલ મીડિયા પર લોકો આ હુમલાને સરકાર માટે ચેતવણી તરીકે જોઈ રહ્યા છે. કેટલાક માને છે કે આ ઈરાનની સરકાર વિરુદ્ધ જનતાને ઉશ્કેરવાનો પ્રયાસ હોઈ શકે છે, જેને તાજેતરના વર્ષોમાં વિરોધનો સામનો કરવો પડ્યો છે. આ સાયબર હુમલાએ ઈરાનની સુરક્ષાના અનેક મહત્વપૂર્ણ પાસાઓનો પર્દાફાશ કર્યો છે અને એ પણ સૂચવે છે કે ભવિષ્યમાં આવા હુમલાઓ વધી શકે છે, ખાસ કરીને જો સરકાર તેની સાયબર સુરક્ષાને મજબૂત નહીં બનાવે.

શેરબજારમાંથી વિદેશી રોકાણકારોએ ૨૨,૫૩૦ કરોડ પાછા ખેંચ્યા

મુંબઈ

ભારતીય શેરબજારમાં વિદેશી રોકાણકારો દ્વારા વેચવાલીનો દોર નવા વર્ષમાં પણ ચાલુ છે. વર્ષ ૨૦૨૬ની શરૂઆત સાથે જ જાન્યુઆરીના પહેલા ૧૫ દિવસમાં વિદેશી રોકાણકારોએ સ્થાનિક બજારમાંથી ૨૨,૫૩૦ કરોડના શેર વેચી દીધા છે. ગયા અઠવાડિયે માત્ર ચાર કારોબારી સત્રોમાં જ વિદેશી રોકાણકારોએ ?૧૪,૨૬૬ કરોડની વેચવાલી કરી.

રજાના કારણે ગયું અઠવાડિયું ટૂંકું હતું, તેમ છતાં વેચવાલીની ગતિ ખૂબ જ ઝડપી રહી. માર્કેટ નિષ્ણાતોના મતે વૈશ્વિક સ્તરે વધતા તણાવ અને ભારતમાં શેરના ઊંચા વેલ્યુએશનને કારણે વિદેશી રોકાણકારો પોતાનો પૈસો પાછો ખેંચી રહ્યા છે.

મોટી આઈટી કંપનીઓના ત્રીજા ક્વાર્ટરના પરિણામો અપેક્ષા કરતાં સારા રહ્યા છે. તેમ છતાં બજારમાં તેજી પાછી ફરી રહી નથી. રેલિગેર બ્રોકિંગના અજીત મિશ્રાના મતે, ટેરિફ સંબંધિત અનિશ્ચિતતાઓ અને વિશ્વભરમાં ચાલી રહેલા ભૌગોલિક-રાજકીય તણાવ આઈટી કંપનીઓના સારા પરિણામો પર ભારે પડી રહ્યા છે.

રોકાણકારોમાં એ વાતનો ડર છે કે આવનારા સમયમાં ગ્લોબલ ટ્રેડ પોલિસી કેવી રહેશે, તેથી તેઓ નફાખોરી કરી રહ્યા છે.

ડિસેમ્બર ૨૦૨૫માં વિદેશી રોકાણકારોએ ૨૨,૬૧૧ કરોડના શેર વેચ્યા હતા. જો આખા વર્ષ ૨૦૨૫ની વાત કરીએ, તો વિદેશી રોકાણકારોએ ભારતીય બજારમાંથી કુલ ૧,૬૬,૨૮૬ કરોડની ઉપાડ કરી છે. આ બજાર માટે એક મોટું દબાણ બની રહ્યું છે, જેના કારણે છેલ્લા કેટલાક મહિનાઓથી સેન્સેક્સ અને નિફ્ટીમાં ઉતાર-ચઢાવ જોવા મળી રહ્યો છે.

માર્કેટ એક્સપર્ટ વી કે વિજયકુમારે વિદેશી રોકાણકારોના આ વર્તન પાછળ ત્રણ મુખ્ય કારણો જણાવ્યા છે:

ઉચ્ચ વેલ્યુએશન: ભારતીય શેરબજાર અન્ય ઉભરતા બજારોની સરખામણીમાં ખૂબ મોંઘું થઈ ગયું છે. વિદેશી રોકાણકારોને લાગે છે કે હવે અહીંથી વધુ નફો કમાવવો મુશ્કેલ છે.

AI ટ્રેડની અસર: દુનિયાભરમાં આર્ટિફિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સ (AI) સંબંધિત કંપનીઓમાં રોકાણ વધી રહ્યું છે. રોકાણકારો ભારત જેવા પરંપરાગત બજારોમાંથી પૈસા કાઢીને એવા સેક્ટરમાં રોકાણ કરી રહ્યા છે જ્યાં ભવિષ્યમાં વધુ વૃદ્ધિ દેખાઈ રહી છે. રૂપિયામાં નબળાઈ: સતત વેચવાલીના કારણે અમેરિકી ડોલર સામે ભારતીય રૂપિયો ઘણો નબળો પડ્યો છે. આનાથી વિદેશી રોકાણકારોના નફા પર અસર પડે છે, તેથી તેઓ સુરક્ષિત રીતે બહાર નીકળવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે.

સાવચેતીપૂર્વક રોકાણ કરો રેલિગેર બ્રોકિંગના અજીત મિશ્રાએ રોકાણકારોને સલાહ આપી છે કે હાલમાં બજારનું વાતાવરણ મિશ્ર છે. વૈશ્વિક અને સ્થાનિક બંને મોરચે અનિશ્ચિતતા પ્રવર્તી રહી છે. આવી સ્થિતિમાં, રોકાણકારોએ વધુ પડતી ઉધાર લેવાથી અથવા મોટા દાવ લગાવવાથી બચવું જોઈએ. તેમણે સૂચવ્યું કે આ સમયે ફક્ત સારી ગુણવત્તાવાળા 'લાર્જ-કેપ' અને મોટા 'મિડકેપ' શેરો પર જ ધ્યાન આપવું જોઈએ. ખાસ કરીને તે ક્ષેત્રોમાં રોકાણ કરવું સુરક્ષિત હોઈ શકે છે જ્યાં સંસ્થાકીય રોકાણકારોની રુચિ જળવાઈ રહી છે.

બદ્રીનાથ ધામના દરવાજા ખોલવાની તારીખ વસંત પંચમીના શુભ દિવસે નક્કી કરવામાં આવશે

બદ્રીનાથ,

પરંપરા મુજબ, બદ્રીનાથ ધામના દરવાજા ખોલવાની તારીખ શુક્રવાર, ૨૩ જાન્યુઆરી, વસંત પંચમીના રોજ નરેન્દ્ર નગર સ્થિત ટિહરી રાજ દરબારમાં નક્કી કરવામાં આવશે. બદ્રીનાથ-કેદારનાથ મંદિર સમિતિના પ્રમુખ હેમંત દ્વિવેદીએ જણાવ્યું હતું કે બીકેટીસીએ આગામી ચારધામ યાત્રાને ધ્યાનમાં રાખીને અને કપાટ ખોલવાની તારીખ નક્કી કરવા માટે તૈયારીઓ શરૂ કરી દીધી છે. એકવાર ખુલવાની તારીખો નક્કી થઈ જાય, પછી યાત્રાની કાર્ય યોજનાઓને અંતિમ સ્વરૂપ આપવામાં આવશે.

બીકેટીસી મીડિયા ઈન્ચાર્જ ડૉ. હરીશ ગૌરે માહિતી આપી હતી કે બદ્રીનાથ ધામના કપાટ ખોલવાની તારીખ નક્કી કરવા માટે એક ધાર્મિક સમારોહ ૨૩ જાન્યુઆરીએ સવારે ૧૦:૩૦ વાગ્યે નરેન્દ્ર નગરના ટિહરી પેલેસ ખાતે શરૂ થશે.

આ વર્ષે બદ્રીનાથ ધામના કપાટ ખોલવાની તારીખ જાહેર કરવામાં આવશે. ગડુ ઘડા તેલ કળશ યાત્રાની તારીખ પણ નક્કી કરવામાં આવશે. સમારોહમાં, રાજપુરોહિત આચાર્ય કૃષ્ણ પ્રસાદ ઉનિયાલ મહારાજા મનુજયેન્દ્ર શાહની જન્મકુંડળીની તપાસ કરીને અને પંચાંગની ગણતરી કર્યા પછી શ્રી બદ્રીનાથ ધામના દરવાજા ખોલવાની તારીખ નક્કી કરશે.

યુપીમાં ધુમ્મસથી ૭૦ વાહનો અથડાયા, ૧૨ લોકોનાં મોત

ઉત્તર પ્રદેશ

રવિવારે ઉત્તર પ્રદેશના ૫૦ જિલ્લાઓમાં ગાઢ ધુમ્મસ છવાઈ ગયું હતું. ઝીરો વિઝિબિલિટીના કારણે, વિવિધ શહેરોમાં ૭૦ વાહનો અથડાયા હતા. કુલ ૨૨ અકસ્માતોમાં ૧૨ લોકોના મોત અને ૭૫ ઘાયલ થયા હતા. એકલા અમરોહામાં ૧૫ વાહનો અથડાયા હતા. શનિવારે પણ ૧૬ જિલ્લાઓમાં માર્ગ અકસ્માતમાં સાત લોકોના મોત થયા હતા.

હિમાચલ પ્રદેશના તાબોમાં રાજ્યમાં સૌથી ઓછું તાપમાન -૨.૬ ડિગ્રી સેલ્સિયસ નોંધાયું હતું. શનિવારે ઉત્તરાખંડના ચમોલી અને પિથોરાગઢના ઊંચા વિસ્તારોમાં હિમવર્ષા થઈ હતી. બિહારના ૧૮ જિલ્લાઓ માટે ધુમ્મસનું એલર્ટ જારી કરવામાં આવ્યું છે.

૧૫ જિલ્લાઓમાં લઘુત્તમ તાપમાન ૧૦ ડિગ્રી સેલ્સિયસથી નીચે હતું. ભાગલપુરના સબૌરમાં સૌથી ઓછું તાપમાન ૫.૪ ડિગ્રી સેલ્સિયસ નોંધાયું હતું. રવિવારે સવારે દિલ્હી ગાઢ ધુમ્મસથી ઘેરાયેલું હતું, લઘુત્તમ તાપમાન ૫.૩ ડિગ્રી સેલ્સિયસ હતું, જે મોસમી સરેરાશ કરતા ૨.૩ ડિગ્રી સેલ્સિયસ ઓછું હતું.

ગ્વાટેમાલામાં હિંસા બાદ પરિસ્થિતિ વિકટ બની રાષ્ટ્રપતિએ કટોકટીની સ્થિતિ જાહેર કરી

રાજધાની ગ્વાટેમાલા સિટી અને તેની આસપાસ ગેંગ વોરમાં સાત પોલીસ અધિકારીઓ માર્યા ગયા બાદ નિર્ણય

ગ્વાટેમાલા,

ગ્વાટેમાલાના રાષ્ટ્રપતિ બર્નાર્ડો અરેવાલોએ દેશભરમાં ૩૦ દિવસની કટોકટીની સ્થિતિ જાહેર કરી છે. રાજધાની ગ્વાટેમાલા સિટી અને તેની આસપાસ ગેંગ વોરમાં સાત પોલીસ અધિકારીઓ માર્યા ગયા બાદ આ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. દક્ષિણપશ્ચિમ પ્રદેશમાં ત્રણ મહત્તમ સુરક્ષાવાળી જેલોમાંથી એક પર સુરક્ષા દળોએ ફરીથી નિયંત્રણ મેળવ્યા પછી આ હુમલાઓ થયા હતા, જ્યાં કેદીઓએ એક દિવસ પહેલા રમખાણો કર્યા હતા અને ડઝનબંધ રક્ષકોને બંધક બનાવ્યા હતા. બેરિયો ૧૮ અને મારા સાલ્વાત્રુચા જેવી ગેંગ ગ્વાટેમાલામાં પ્રભાવશાળી છે.

શનિવારે રાત્રે, ગુનાહિત ગેંગના સભ્યોએ ત્રણ જેલો પર કબજો કર્યો હતો અને કુલ ૪૬ રક્ષકો અને સ્ટાફને બંધક બનાવ્યા હતા. આ વિરોધ જેલ વહીવટીતંત્ર દ્વારા કેટલાક કેદ કરાયેલા ગેંગ નેતાઓને તેમના વિશેષાધિકારોથી વંચિત કરવાના નિર્ણય સામે હતો. રવિવારે, સેંકડો રમખાણો વિરોધી પોલીસે એસ્કુઈન્ટલા (રાજધાનીથી લગભગ ૭૬ કિમી દક્ષિણપશ્ચિમ) માં રેનોવાસિઅન જેલ પર દરોડો પાડ્યો અને ત્યાં બંધક બનાવેલા નવ રક્ષકોને મુક્ત કર્યા. જોકે, બે અન્ય જેલોમાં હજુ પણ કેટલાક બંધકો રાખવામાં આવ્યા હતા. સુરક્ષા દળોએ બાદમાં તે જેલો પર પણ ફરીથી નિયંત્રણ મેળવ્યું, બધા ૪૬ બંધકોને મુક્ત કર્યા. જેલો ફરીથી કબજે કર્યા પછી તરત જ ગ્વાટેમાલા સિટીમાં પોલીસ પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો. ગૃહ પ્રધાન માર્કો એન્ટોનિયો વિલેડાએ જણાવ્યું હતું કે હુમલાઓમાં સાત પોલીસકર્મીઓ માર્યા ગયા હતા અને ૧૦ ઘાયલ થયા હતા. પોલીસે સાત શંકાસ્પદોની ધરપકડ કરી અને બે રાઈફલ અને બે વાહનો જપ્ત કર્યા.

રાષ્ટ્રપતિ અરેવાલોએ રાષ્ટ્રને સંબોધન કરતાં કહ્યું કે કેદીઓએ જેલમાં રમખાણો કર્યા હતા. તેમણે તેને સુરક્ષા દળો અને જનતાને ડરાવવાનું કાવતરું ગણાવ્યું જેથી સરકાર ગેંગ સામેની કાર્યવાહીથી પાછળ હટી જાય. અરેવાલોએ કહ્યું કે ગેંગ દ્વારા આ પડકાર તેમના વહીવટની સુરક્ષા નીતિઓની સફળતાનો સંકેત છે. તેમણે ત્રણ દિવસનો રાષ્ટ્રીય શોક પણ જાહેર કર્યો. ગૃહ પ્રધાન માર્કો એન્ટોનિયો વિલેડાએ ભાર મૂક્યો કે દેશ ગુનેગારો સામે ઝૂકશે નહીં કે તેમની સાથે કોઈ સોદો કરશે નહીં. તેમણે આ માટે સરકારની કડક નીતિને જવાબદાર ગણાવી. તણાવને ધ્યાનમાં રાખીને, શિક્ષણ મંત્રાલયે કહ્યું કે તે વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોની સલામતીને પ્રાથમિકતા આપવા માટે ૧૯મી, સોમવારે દેશભરમાં વર્ગો સ્થગિત કરી રહ્યું છે.

જમ્મુ-કાશ્મીરમાં આતંકી અથડામણમાં ૮ જવાન ઘાયલ

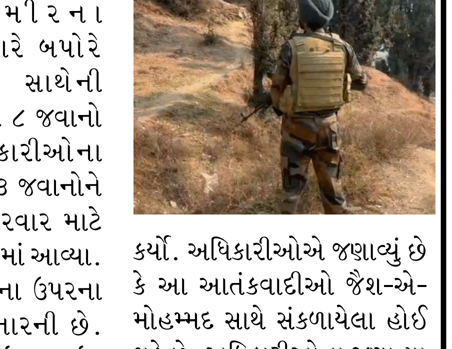

કિશ્તવાડ

જમ્મુ-કાશ્મીરના કિશ્તવાડમાં રવિવારે બપોરે આતંકવાદીઓ સાથેની અથડામણમાં સેનાના ૮ જવાનો ઘાયલ થયા. અધિકારીઓના જણાવ્યા અનુસાર, ૩ જવાનોને એરલિફ્ટ કરીને સારવાર માટે હોસ્પિટલ પહોંચાડવામાં આવ્યા. આ ઘટના કિશ્તવાડના ઉપરના જંગલ વિસ્તાર સોનારની છે. અહીં સેનાની વ્હાઈટ નાઈટ કોરનું આતંકવાદીઓ વિરુદ્ધ 'ઓપરેશન ત્રાશી-૧' ચાલુ છે. આ દરમિયાન આતંકવાદીઓ સાથે જવાનોની અથડામણ થઈ. બંને તરફથી ફાયરિંગ કરવામાં આવ્યું. ૨-૩ આતંકવાદીઓને જવાનોએ ઘેરી લીધા હતા. ત્યારે આતંકવાદીઓએ ગ્રેનેડથી હુમલો કર્યો. અધિકારીઓએ જણાવ્યું છે કે આ આતંકવાદીઓ જૈશ-એ-મોહમ્મદ સાથે સંકળાયેલા હોઈ શકે છે. અધિકારીઓના જણાવ્યા અનુસાર, આતંકવાદીઓની શોધખોળ હજુ પણ ચાલુ છે. વિસ્તાર પર ડ્રોનથી નજર રાખવામાં આવી રહી છે. સ્નિફર ડોગ્સની પણ મદદ લેવામાં આવી છે. જમ્મુ-કાશ્મીર પોલીસ, સેના, CRPF સર્ચ ઓપરેશનમાં લાગેલા છે.

મોટા પાયે નિર્માણ, નિશ્ચિતતા સાથે કાર્ય પૂર્ણતા

કેવી રીતે સંકલિત શાસન ભારતની ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ગતિરેખાને પુનઃવ્યાખ્યાયિત કરી રહ્યું છે

છેલ્લા દાયકામાં, ભારતનું ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર લેન્ડસ્કેપ માળખાગત પરિવર્તનમાંથી પસાર થયું છે, જે માત્ર સંપત્તિના સર્જનથી આગળ વધીને શાસન અને અમલીકરણના આર્કિટેક્ચર સુધી વિસ્તરે છે. આ તબક્કાને અગાઉના ચક્રોથી જે અલગ પાડે છે તે માત્ર રોકાણનું પ્રમાણ કે અમલીકરણની ગતિ નથી, પરંતુ એક સુસંગત, પરિણામ-લક્ષી પ્રણાલીનો ઉદ્ભવ છે જે નીતિગત ઈરાદા, સંઘીય સહયોગ અને જમીની સ્તરના અમલીકરણને એકસાથે લાવે છે. આજે, ભારત નિર્ણાયક રીતે પ્લેટફોર્મ-આધારિત ગવર્નન્સ મોડલ તરફ સંક્રમણ કરી રહ્યું છે, જે ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરને સ્વતંત્ર પ્રોજેક્ટ્સના સંગ્રહ તરીકે નહીં પણ એક સંકલિત રાષ્ટ્રીય પ્રણાલી તરીકે ગણે છે.

અલગ અલગ પિરયોજનાઓના બદલે, સિસ્ટમ દ્વારા સક્ષમ સ્કેલ રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગ નેટવર્કનું વિસ્તરણ, જે ૨૦૧૪માં અંદાજે ૯૧,૦૦૦ કિમી હતું તે ૨૦૨૪ માં ૧.૪૬ લાખ કિમીથી વધુ થયું તે આ પરિવર્તનનું પ્રત્યક્ષ પરિણામ છે. તેટલું જ મહત્વનું નિર્માણની ગતિમાં થયેલો વધારો છે, જે દરરોજ લગભગ ૧૨ કિમીથી વધીને ૩૪ કિમીથી વધુ થઈ છે.

આ ગતિશીલતાને ઘણીવાર ટેકનિકલ સિદ્ધિ તરીકે જોવામાં આવે છે. વાસ્તવમાં, તે પ્રોજેક્ટ્સના પાસાઓને એકીકૃત રીતે સુમેળ સાધવા વિશે છે. તે એવી સિસ્ટમનું પ્રતિબિંબ પાડે છે જ્યાં અવરોધોની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે અને સમયસર ઉકેલ માટે સત્તા આપવામાં આવે છે. જાહેર નીતિના દૃષ્ટિકોણથી, ઝડપી ડિલિવરી સીધી રીતે વહેલા સામાજિક-આર્થિક વળતરમાં પરિવર્તિત થાય છે. અંતરિયાળ વિસ્તારોને બજારો સાથે જોડવા, આરોગ્ય સંભાળ અને શિક્ષણ સુધીની પહોંચને સક્ષમ બનાવવી અને આપત્તિ પ્રતિભાવ અને રાષ્ટ્રીય સ્થિતિસ્થાપકતાને મજબૂત કરવી. તે લોજિસ્ટિક્સ ખર્ચ ઘટાડીને ઔદ્યોગિક વિકાસમાં પણ મહત્વની ભૂમિકા ભજવે છે. જવાબદારીનું સંસ્થાકીયકરણ: સમીક્ષાથી સમાધાન સુધી આ દાયકાની એક વ્યાખ્યાયિત વિશેષતા સમયબદ્ધ જવાબદારીનું સંસ્થાકીયકરણ છે. PRAGATI ના પરિચયે જટિલ, આંતર-મંત્રાલય પ્રોજેક્ટ્સ કેવી રીતે સંચાલિત થાય છે તેમાં એક મહત્વપૂર્ણ વળાંક ચિહ્નિત કર્યો છે.

અહી સૌથી મહત્વપૂર્ણ નીતિગત સંકેત સાંસ્કૃતિક છે: વિલંબ હવે સામાન્ય ગણવામાં આવતો નથી, અને માલિકી સ્પષ્ટપણે સોંપવામાં આવે છે. પરિણામે, મોટા અને ટેકનિકલ રીતે પડકારરૂપ પ્રોજેક્ટ્સ, જે એક સમયે લાંબા સમય સુધી જડતાનો ભોગ બનતા હતા. તે હવે આગાહી અને શિસ્ત સાથે આગળ વધી રહ્યા છે. બીજો મહત્વનો ફેરફાર ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ડિલિવરીમાં સહકારી સંઘવાદનું મજબૂતીકરણ છે. કેન્દ્ર અને રાજ્યો વચ્ચેના નિયમિત, માળખાગત જોડાણે અમલીકરણના વાતાવરણને બદલી નાખ્યું છે, ખાસ કરીને એવા પ્રોજેક્ટ્સ માટે જે વિવિધ અધિકારક્ષેત્રોમાં ફેલાયેલા છે. આ મોડલ રાષ્ટ્રીય પ્રાથમિકતાઓ પર સંરેખણ સુનિશ્ચિત કરતી વખતે બંધારણીય ભૂમિકાઓનો આદર કરે છે. રાજ્યો હવે કેન્દ્ર પુરસ્કૃત પ્રોજેક્ટ્સના માત્ર નિષ્ક્રિય પ્રાપ્તકર્તા નથી, પરંતુ આયોજન, અમલીકરણ અને પરિણામ વ્યવસ્થાપનમાં સક્રિય ભાગીદાર છે. તેનું પરિણામ ઝડપી સર્વસંમતિ નિર્માણ, વિવાદોમાં ઘટાડો અને જમીની સ્તરે સરળ અમલીકરણ છે.

ઉદ્યોગના દૃષ્ટિકોણથી, આ અનુમાનિતતા અમલીકરણના જોખમને નોંધપાત્ર રીતે ઘટાડે છે. નીતિના દૃષ્ટિકોણથી, તે ભારતની સંઘીય ડિલિવરી ક્ષમતામાં વિશ્વાસને મજબૂત બનાવે છે. મલ્ટી-મોડલ પ્લાનિંગ: એસેટ્સ (સંપત્તિ) થી નેટવર્ક સુધી ભારતની ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર વ્યૂહરચના પણ કનેક્ટિવિટીથી સ્પર્ધાત્મકતા તરફ વિકસી રહી છે. રસ્તાઓનું આયોજન હવે અંતિમ બિંદુઓ તરીકે નહી, પરંતુ વ્યાપક લોજિસ્ટિક્સ અને ગતિશીલતા ઈકોસિસ્ટમમાં સહાયક તરીકે કરવામાં આવે છે. રેલવે, બંદરો, એરપોર્ટ અને શહેરી પરિવહન સાથે ધોરીમાર્ગોનું એકીકરણ, જે ગતિશક્તિ (ષ્ઠૈંજીરક્ઠૌ) જેવા રાષ્ટ્રીય આયોજન માળખા દ્વારા સમર્થિત છે. જેણે ભારતના લાંબા સમયથી ચાલી રહેલા માળખાગત પડકારોમાંના એક: ઊંચા લોજિસ્ટિક્સ ખર્ચને ઉકેલવાનું શરૂ કરી રહ્યું છે.

નીતિ નિર્માતાઓ માટે, આ ફેરફાર એક મહત્વપૂર્ણ પાઠ પર ભાર મૂકે છે: ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરની કાર્યક્ષમતા માત્ર સંપત્તિની ગુણવત્તા દ્વારા જ નક્કી કરવામાં આવતી નથી, પરંતુ આંતર-સંપત્તિ સંકલન દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે છે. સંકલિત આયોજન ડુપ્લિકેશન ઘટાડે છે, જાહેર મૂડીને શ્રેષ્ઠ બનાવે છે અને રાષ્ટ્રીય સંપત્તિનો ઉપયોગ સુધારે છે.

રોકાણ અને ઉદ્યોગ માટે આત્મવિશ્વાસનું વળતર સ્પષ્ટ નીતિગત હેતુ, ઝડપી નિર્ણય ચક્રો અને દૃશ્યમાન અમલીકરણ ગતિએ રોકાણકારોની ધારણાઓને નવો આકાર આપ્યો છે. ભારતમાં ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરને હવે સંસ્થાકીય સાતત્ય અને વહીવટી સંકલ્પ દ્વારા સમર્થિત સ્થિર, લાંબા ગાળાના રોકાણની તક તરીકે જોવામાં આવે છે.

EPC ઉદ્યોગ માટે, આ વાતાવરણ ટેક્નોલોજી, યાંત્રીકરણ, સુરક્ષા પ્રણાલીઓ અને કૌશલ્ય વિકાસમાં ઊંડા રોકાણને સક્ષમ બનાવે છે. તે કંપનીઓને અનિશ્ચિતતા સામે રક્ષણ મેળવવાને બદલે આત્મવિશ્વાસ સાથે સ્કેલ માટે યોજના બનાવવાની મંજૂરી આપે છે.

આગામી તબક્કા માટે નીતિગત પ્રાથમિકતાઓ ભારત જેમ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર વિસ્તરણના આગામી તબક્કામાં પ્રવેશી રહ્યું છે તેમ નીતિગત ધ્યાન વોલ્યુમથી મૂલ્ય તરફ સ્થાનાંતરિત થવું જોઈએ. મુખ્ય પ્રાથમિકતાઓમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે:

- ફ્રન્ટ એન્ડ પ્લાનિંગ અને ગુણવત્તાયુક્ત DPRs (વિગતવાર પ્રોજેક્ટ રિપોર્ટ્સ) પર વિશેષ ધ્યાન.
- જીવનચક્ર આધારિત પ્રોજેક્ટ પ્લાનિંગ, જે શરૂઆતની ડિઝાઈનથી લઈને સંચાલન સુધી ટકાઉપણું અને સ્થિતિસ્થાપકતાનો સમાવેશ કરે છે.
- નિર્ણય લેવાની સમયરેખાને વધુ સંકુચિત કરવા માટે ડિજિટલ ગવર્નન્સ અને ડેટા ઈન્ટિગ્રેશન.
- ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરીને અમલીકરણની ગુણવત્તા જાળવી રાખવા માટે રાજ્ય અને સ્થાનિક સ્તરે ક્ષમતા નિર્માણ.
- જોખમ-વહેંચણીના માળખા જે નાણાંકીય સમજદારી સાથે ઝડપનું સંતુલન જાળવી રાખે છે.
- સમગ્ર જીવનકૌશલમાં કૌશલ્ય વિકાસ. ભારતની ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર યાત્રા હવે ઈરાદા કે ક્ષમતા દ્વારા મર્યાદિત નથી. આગળનું કાર્ય આ પ્રણાલીઓને વધુ સક્ષમ બનાવવાનું, સંસ્થાકીય સાતત્યનું રક્ષણ કરવાનું અને ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર સર્વસમાવેશક, સ્પર્ધાત્મક અને સ્થિતિસ્થાપક વૃદ્ધિ માટે પાયા તરીકે સેવા આપવાનું ચાલુ રાખે તે સુનિશ્ચિત કરવાનું છે.

- વિનાયક પાઈ